

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Π.Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516475
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 888

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ. : Πολιτική Γραμματεία Υπουργού
Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

ΘΕΜΑ: Συλλογική Σύμβαση Εργασίας για τους οδηγούς των τουριστικών λεωφορείων.

ΣΧΕΤ.: Η με αρ. πρωτ.5902/20-6-2022 Ερώτηση.

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ.κ. Δημήτρη Μπιάγκη, Γεώργιο Μουλκιώτη και Χρήστο Γκόκα, και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Ως προς την εφαρμογή ενός ενιαίου εργασιακού πλαισίου για τους οδηγούς τουριστικών λεωφορείων και την εφαρμογή μίας εθνικής ομοιοεπαγγελματικής Σ.Σ.Ε.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 1876/1990, η σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας είναι το αποτέλεσμα των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων των εκάστοτε συμβαλλομένων σε αυτές μερών και οι ενδιαφερόμενες πλευρές μπορούν να διαπραγματεύονται σχετικά και να διαμορφώνουν ελεύθερα τα όσα επιθυμούν να ορίσουν, εφόσον αυτά δεν συγκρούονται με διατάξεις αναγκαστικού δικαίου. Τα συμβαλλόμενα μέρη, υπό τις προϋποθέσεις του παραπάνω νόμου, μπορούν να καθορίζουν με συλλογικές συμβάσεις εργασίας τους όρους αμοιβής και εργασίας, το χρόνο κατάρτισης και την διάρκεια αυτών, χωρίς παρεμβάσεις, πλην όσων νομίμως ορίζονται από σχετικές διατάξεις.

Σε περίπτωση αποτυχίας των ελεύθερων διαπραγματεύσεων, τα μέρη μπορούν να προσφύγουν στις υπηρεσίες του Οργανισμού Μεσολάβησης και Διαιτησίας (Ο.ΜΕ.Δ.). Οι προϋποθέσεις και τα λοιπά διαδικαστικά θέματα αναφέρονται εκτενώς στα άρθρα 14 έως 17 ν.1876/1990, όπως ισχύουν.

Ως εκ τούτου, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων δεν έχει αρμοδιότητα κρίσης στη σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

Σύμφωνα εξάλλου με το άρθρο 8 του Ν.1876/1990 (27 Α'), όπως ισχύει, οι Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας (Σ.Σ.Ε.) και οι όμοιας έκτασης Αποφάσεις Διαιτησίας (Δ.Α.) του άρθρου 16 του ίδιου νόμου, δεσμεύουν τους εργαζόμενους και εργοδότες που είναι μέλη των συμβαλλομένων συνδικαλιστικών οργανώσεων του κλάδου ή του επαγγέλματος εντός του τοπικού, επαγγελματικού και χρονικού πεδίου τους, ή των εν διενέξει αντίστοιχα, εκτός αν κηρυχθούν γενικώς υποχρεωτικές, κατά τις διατάξεις των παρ. 2,3 και 4 του άρθρου 11 του ΕΝ Λ'ΟΓΩ νόμου.

Για τις περιπτώσεις εκείνες, που ο εργοδότης δεσμεύεται από επιχειρησιακή συλλογική ρύθμιση εργασίας, οι κανονιστικοί όροι της διέπουν όλους τους εργαζόμενους της επιχείρησης (παρ. 3 άρθρου 8 Ν.1876/1990, όπως ισχύει) και εφόσον η σχέση εργασίας ρυθμίζεται από περισσότερες ισχύουσες συλλογικές συμβάσεις εργασίας, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί συρροής του άρθρου 10 του Ν.1876/1990, όπως ισχύει.

Επιπλέον οι όροι ατομικών συμβάσεων εργασίας, που αποκλίνουν από τους κανονιστικούς όρους συλλογικών συμβάσεων εργασίας, είναι επικρατέστεροι, εφ' όσον παρέχουν μεγαλύτερη προστασία στους εργαζόμενους (παρ. 2 άρθρο υ 7 ν.1876/1990).

Τέλος, ως προς την ικανότητα σύναψης εθνικών ομοιεπαγγελματικών συλλογικών συμβάσεων εργασίας σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 1876/1990, οι εθνικές ομοιεπαγγελματικές συλλογικές συμβάσεις συνάπτονται από την πλευρά των εργαζομένων από δευτεροβάθμιες ή πρωτοβάθμιες ομοιεπαγγελματικές συνδικαλιστικές οργανώσεις πανελλήνιας έκτασης και από την πλευρά των εργοδοτών, από εργοδοτικές οργανώσεις ευρύτερης εκπροσώπησης ή πανελλήνιας έκτασης.

Σήμερα δεν βρίσκεται σε ισχύ εθνική ομοιεπαγγελματική συλλογική σύμβαση εργασίας για τους οδηγούς τουριστικών λεωφορείων όλης της χώρας, πλην μερικών τοπικών συλλογικών συμβάσεων, οδηγών τουριστικών λεωφορείων, όπως αυτές, της Κρήτης, της Ρόδου, της Κω, που αναφέρονται και στη σχετική Ερώτηση.

2. Ως προς τη διασφάλιση της εργασιακής νομιμότητας

Ο έλεγχος της εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, καθώς και η παροχή πληροφοριών σε εργαζόμενους και εργοδότες σχετικά με τα πλέον αποτελεσματικά μέσα για την τήρηση των κείμενων διατάξεων, αποτελεί έργο του Σ.ΕΠ.Ε. (άρθρο 2 ν.3996/2011).

Κατά τον προγραμματισμό και συντονισμό της ελεγκτικής του δράσης το έτος 2021, το Σ.ΕΠ.Ε. είχε συμπεριλάβει σε υψηλό βαθμό προτεραιότητας τον κλάδο των Χερσαίων Μεταφορών Επιβατών, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στην αυξημένη παραβατικότητα όσον αφορά τα χρονικά όρια και την αδήλωτη εργασία. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο μέρος της ελεγκτικής δραστηριότητας της Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων των Υπηρεσιών του Σ.ΕΠ.Ε που διενεργείται κυρίως κατά

την θερινή περίοδο, επικεντρώνεται και εντατικοποιείται στις τουριστικές περιοχές της χώρας (νησιωτική Ελλάδα και σε όλες τις παράκτιες περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας).

Σύμφωνα με τα τηρούμενα στοιχεία, οι υπηρεσίες του Σ.ΕΠ.Ε το έτος 2021, διενήργησαν στον κλάδο των Χερσαίων Μεταφορών Επιβατών πανελλαδικά **381 ελέγχους**, διαπιστώθηκε η απασχόληση (4) αδήλων εργαζόμενων, ενώ για τις διαπιστωθείσες παραβάσεις της νομοθεσίας **υποβλήθηκε (1) μήνυση και επιβλήθηκαν (87) πρόστιμα**, συνολικού ύψους **171.400€**.

Από 01.01.2022 μέχρι σήμερα, οι υπηρεσίες του Σ.ΕΠ.Ε διενήργησαν **στον ως άνω κλάδο 181 ελέγχους** πανελλαδικά και για τις διαπιστωθείσες παραβάσεις **υποβλήθηκαν (3) μηνύσεις και επιβλήθηκαν (33) πρόστιμα**, συνολικού ύψους **90.950€**.

Ενδεικτικά σημειώνεται ότι **από τις αρχές του έτους μέχρι σήμερα:**

α. **Το Τμήμα Επιθ/σης Εργασιακών Σχέσεων Ηρακλείου** έχει διενεργήσει έξι (6) επιτόπιους ελέγχους σε οδηγούς τουριστικών λεωφορείων, από τους οποίους διαπιστώθηκαν τα εξής:

- μια (1) παράβαση για απασχόληση οδηγού σε διαφορετικό ωράριο από το δηλωθέν στο ΟΠΣ ΕΡΓΑΝΗ, η οποία είναι σε διαδικασία εξέλιξης
- μια (1) παράβαση για μη επίδειξη βιβλίου δρομολογίων, που βρίσκεται επίσης σε διαδικασία εξέλιξης
- δύο (2) παραβάσεις αδήλων εργασίας για δύο (2) οδηγούς τουριστικών λεωφορείων, για τις οποίες επεβλήθησαν πρόστιμα κατά δέσμια αρμοδιότητα, συνολικού ποσού 21.000€.

Επίσης **τα ΤΕΕΣ Ρεθύμνου, Χανίων και Λασιθίου** έχουν πραγματοποιήσει στην περιοχή αρμοδιότητάς τους κατά την ως άνω περίοδο τέσσερις (4) ελέγχους, κατά την διενέργεια των οποίων δεν διαπιστώθηκαν παραβάσεις των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας.

Σημειώνεται ότι κατά το ως άνω διάστημα, δεν έχουν κατατεθεί σε κανένα Τμήμα Επιθ/σης Εργασιακών Σχέσεων της Κρήτης καταγγελίες – αιτήσεις για διενέργεια εργατικής διαφοράς από οδηγούς τουριστικών λεωφορείων, για θέματα εφαρμογής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, αμοιβών, χρονικών ορίων εργασίας, ήτοι παράνομης υπερωριακής απασχόλησης και εργασίας χωρίς ρεπό, είτε απολύσεων χωρίς καταβολή νόμιμης αποζημίωσης.

β. **Το Τμήμα Επιθ/σης Εργασιακών Σχέσεων Κέρκυρας** έχει διενεργήσει δεκαέξι (16) επιτόπιους ελέγχους σε οδηγούς τουριστικών λεωφορείων, από τους οποίους διαπιστώθηκαν τα εξής:

- Σε τρεις περιπτώσεις (3) δεν επιδείχθηκε πίνακας προσωπικού και θα επιβληθούν οι αντίστοιχες διοικητικές κυρώσεις
- Σε δύο περιπτώσεις (2) δεν διαπιστώθηκε παράβαση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας
- Για τις υπόλοιπες έντεκα (11) περιπτώσεις, οι έλεγχοι είναι σε εξέλιξη.

Εξάλλου το τρέχον έτος, δεν έχουν κατατεθεί στο Τμήμα Επιθ/σης Εργασιακών Σχέσεων Κέρκυρας καταγγελίες – αιτήσεις για διενέργεια εργατικής διαφοράς από οδηγούς τουριστικών λεωφορείων, για θέματα εφαρμογής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας,

Τα υπόλοιπα **ΤΕΕΣ** που ανήκουν στην περιοχή αρμοδιότητας της **ΠΑΕΕΣ Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας** έχουν πραγματοποιήσει αντίστοιχα έξι (6) ελέγχους, κατά τους οποίους δεν διαπιστώθηκαν παραβάσεις.

γ. Από την Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθ/σης Εργασιακών Σχέσεων Κεντρικής Μακεδονίας διενεργήθηκαν δεκατέσσερις (14) επιτόπιοι έλεγχοι σε οδηγούς τουριστικών λεωφορείων. Από τους ελέγχους αυτούς, σε (11) περιπτώσεις δεν διαπιστώθηκαν παραβάσεις, σε δύο περιπτώσεις ο έλεγχος είναι σε εξέλιξη, ενώ σε μια περίπτωση διαπιστώθηκε πλημμελής συμπλήρωση πίνακα προσωπικού και επιβλήθηκε διοικητική κύρωση (πρόστιμο), συνολικού ποσού 500€.

Επίσης δεν υπήρξε καταγγελία για διενέργεια εργατικής διαφοράς από οδηγό τουριστικού λεωφορείου που να αφορούσε την μη εφαρμογή της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας.

δ. Από την Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθ/σης Εργασιακών Σχέσεων Αιγαίου διενεργήθηκαν δεκαέξι (16) επιτόπιοι έλεγχοι σε οδηγούς τουριστικών λεωφορείων. Από τους ελέγχους αυτούς διαπιστώθηκε η μη τήρηση πίνακα προσωπικού σε τέσσερις (4) περιπτώσεις, για τις οποίες επιβλήθηκαν ισάριθμες διοικητικές κυρώσεις (πρόστιμα) συνολικού ποσού 1.200€. Επίσης, υπήρξε μία (1) καταγγελία διενέργειας εργατικής διαφοράς από οδηγό τουριστικού λεωφορείου που αφορούσε χρονικά όρια εργασίας, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη.

Τέλος επισημαίνεται ότι τα αρμόδια Τμήματα Επιθ/σης Εργασιακών Σχέσεων του ΣΕΠΕ έχουν προγραμματίσει εντατικούς επιτόπιους ελέγχους κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, σε τουριστικά λεωφορεία στην περιοχή αρμοδιότητάς τους.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας κινούμενο εντός του νομοθετικώς καθορισμένου πλαισίου αρμοδιοτήτων του, προέβη στην άμεση και αποτελεσματική εξέταση με επιτόπιους ελέγχους του συγκεκριμένου τομέα επιχειρηματικής δραστηριότητας και συνεχίζει να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να ανταποκριθεί όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά στη σημαντική αποστολή του, που είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ορθή εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Κ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

